

Ryszard Migdalski
ZIAD Bielsko-Biała SA, Bielsko-Biała

HISTORIA ORGANIZACJI TARGÓW ENERGETYCZNYCH ENERGETAB (1984 -2016)

HISTORY OF ORGANISATION OF THE POWER INDUSTRY FAIR ENERGETAB (1984 – 2016)

Streszczenie: Opracowanie przedstawia powstanie i rozwój międzynarodowych targów energetycznych Energetab organizowanych w Bielsku-Białej. Targi te, mimo iż nie są organizowane przez firmę będącą specjalistycznym organizatorem targów, od wielu lat są liderem wśród targów energetycznych i elektrotechnicznych w Polsce i Europie Środkowej. Przedstawione są walory tych targów powodujące ich rozwój i prymat wśród targów tej branży.

Abstract: This paper presents the emergence and the development of the international power industry fair Energetab, organized in Bielsko-Biala. Although the fair is not organized by a specialist fair company, it has been the leader among electrical energy fairs in Poland and Central Europe for many years. This paper presents the advantages of the fair, which have fostered its development on the fair market in the industry.

Słowa kluczowe: targi, targi energetyczne, Energetab, ZIAD, ZIAD Bielsko-Biała,
Keywords: trade fair, power industry trade fair, Energetab, ZIAD, ZIAD Bielsko-Biała

1. Jak to się zaczęło

Historia targów ENERGETAB miała swój początek w 1984 r., czyli w bardzo trudnym okresie dla Polski, zresztą nie tylko w sensie rozwoju gospodarczego. Nawet w przedsiębiorstwach energetyki zawodowej występowały trudności z zakupem niezbędnych urządzeń, aparatów czy ich części dla utrzymania w pełnej sprawności systemów wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej. Aby choć w części zaradzić trudnościom, władze energetyki postanowiły wpłynąć na lepsze rozpowszechnianie pojawiających się w niektórych zakładach pomysłów czy usprawnień, których autorami byli pracownicy zakładów energetycznych. Była to tzw. pracownicza działalność racjonalizatorska (a w niektórych przypadkach nawet wynalazcza). W tym okresie niedoborów materiałowych oraz finansowych (szczególnie tzw. środków dewizowych) na niezbędne inwestycje czy modernizacje, władze energetyki widziały w promocji i rozwoju tego ruchu racjonalizatorskiego i w poprawie rozpowszechniania tzw. wniosków racjonalizatorskich, szansę na dokonywanie ulepszeń eksploatowanych urządzeń i zwiększania ich efektywności i to możliwie tanim kosztem, metodami warsztatowymi, z wykorzystaniem inwencji i pomysłów pracowników. Na wniosek Ministerstwa Górnictwa i Energetyki władze Ośrodka Wdrażania

Postępu Technicznego w Energetyce w Bielsku-Białej (OWPTwE), czyli Dyrektor Zakładów Energetycznych Okręgu Południowego polecił zorganizowanie w Ośrodku pięciodniowej Krajowej Giełdy Elektrownianych Projektów Wynalazczych. Celem Giełdy była prezentacja najnowszych projektów wynalazczych i racjonalizatorskich, wzorów użytkowych, innowacji konstrukcyjnych powstałych w poszczególnych elektrowniach i zakładach energetycznych czy instytutach branżowych i biurach projektów, i ich rozpowszechnienie wśród pozostałych jednostek energetyki. W czasie Giełdy autorzy tych projektów racjonalizatorskich prezentowali swoje usprawnienia, zazwyczaj w postaci dokumentacji technicznej, niekiedy także modeli elementów konstrukcji. Autor projektu, który został przekazany do stosowania w innym zakładzie, dostawał za to pewną gratyfikację pieniężną. W czasie trwania Giełdy odwiedziło Ośrodek wiele delegacji z elektrowni i zakładów energetycznych i zapewne cel jej zorganizowania został osiągnięty, gdyż po dwóch latach została zorganizowana w Bielsku kolejna – druga Giełda. Tym razem objęła swym zakresem nie tylko elektrowniane, ale i sieciowe projekty wynalazcze. Ośrodek Wdrażania i Postępu Technicznego w Energetyce został uruchomiony w 1974 r.

jako jeden z głównych ośrodków szkolenia kursowego dla pracowników energetyki. Organizacyjnie stanowił on samodzielny zakład w wielozakładowym przedsiębiorstwie Zakłady Energetyczne Okręgu Południowego w Katowicach. Dzięki prowadzonej działalności szkoleniowej, w drugiej połowie lat osiemdziesiątych corocznie szkoliło się w Ośrodku od 3 do 4 tys. kursantów, którzy poznawali tutaj najnowsze urządzenia automatyki elektroenergetycznej lub telekomunikacji energetycznej, szkolili się w zakresie prowadzenia ruchu sieci na komputerowym symulatorze czy w zakresie prac pod napięciem na specjalnym poligonie. W 1986 r. Ośrodek został rozbudowany i zmienił nazwę na Zakład Informatyki, Automatyki i Doskonalenia Zawodowego (w skrócie ZIAD).

W czasie drugiej Giełdy zostały zaprezentowane 54 projekty, a stoiska zajęły ponad 400 m² powierzchni w salach konferencyjnych i wykładowych Ośrodka. Wydaje się, że prowadzona działalność szkoleniowa i rozpoznawalność marki Ośrodka wśród energetyków miały istotny wpływ na powodzenie organizacji Giełd i późniejszych targów Energetab w Bielsku-Białej. W 1984 r. była równoległe do bielskiej zorganizowana Giełda w Jachrance (dla projektów sieciowych) i nie została powtórzona, a jej zakres tematyczny został włączony do drugiej Giełdy organizowanej w Bielsku. Podczas Giełd odbywały się także prelekcje omawiające nie tylko prezentowane rozwiązania, ale poruszające też aktualne zagadnienia energetyki. To zaś powodowało, iż kolejne Giełdy stopniowo wzbudzały coraz większe zainteresowanie wśród kadry inżynierskiej i kierowniczej elektrowni i zakładów energetycznych. W tym dwuletnim cyklu były organizowane Giełdy, aż do 1992 r.

Przekształcenia ustrojowe i polityczne w Polsce wywarły znaczący wpływ na rozwój i charakter organizowanych Giełd. Także sam ZIAD podlegał przemianom organizacyjnym i od 1989 r. stał się samodzielnym przedsiębiorstwem państwowym.

Na piątej Giełdzie organizowanej w 1992 roku pojawili się – obok „racjonalizatorów” także pierwsi producenci aparatów dla energetyki. Wtedy też zdecydowano o corocznym organizowaniu Giełdy. Powiększająca się liczba oferowanych projektów wynalazczych, które coraz częściej były prezentowane nie tylko w postaci dokumentacji technicznej, ale i specjalnie przygotowanych plansz czy modeli oraz wzrastająca

liczba producentów oferujących „gotowe” wyroby wymagała coraz większej powierzchni ekspozycyjnej. W 1995 r. ilość uczestniczących „wystawców” przekroczyła liczbę 100 (118), a powierzchnia w salach budynków ZIAD-u nie wystarczyła już dla potrzeb ekspozycji i dlatego przed budynkiem postawiono niewielką halę namiotową. Do tego czasu organizacja Giełdy była wspierana środkami z „Funduszy Postępu Technicznego” energetyki i popierana przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, a za ich organizację ze strony ZIAD odpowiadał Branżowy Ośrodek Doskonalenia Kadr kierowany przez dr inż. Jana Zgaińskiego.

2. Dynamiczny rozwój targów ENERGETAB

Jednym z efektów uwolnionego po 1989 roku rynku było żywiłowe organizowanie targów w Polsce, nawet w małych miastach i niezmiernie rzadko w warunkach mało nadających się do tego typu wydarzeń. Szczególnie dotyczyło to takich branż, jak budownictwo czy usługi turystyczne. Przede wszystkim związane to było z poszukiwaniem przez producentów dróg zbytu towarów oraz koniecznością nawiązania bezpośrednich relacji z potencjalnymi klientami lub lokalnymi pośrednikami w momencie otwierania się rynków zbytu. Równoległe – występowało zdecydowane zmniejszenie zainteresowania uniwersalnymi - wielobranżowymi targami, jak np. sławnymi, czerwcowymi targami w Poznaniu, które w poprzedniej gospodarce niedomiaru były witryną ukazującą w większości trudno dostępne dla ludzi produkty. Coraz częściej zaczęły pojawiać się targi obejmujące konkretną branżę i to najczęściej w regionach, gdzie dana branża dominowała (np. górnictwo-hutnicze w Katowicach).

Bielsko-Biała była „miastem 100 przemysłów” chociaż najbardziej kojarzącym się z przemysłem włókienniczym. Także przemysł elektro-techniczny miał tutaj swoich uznanych przedstawicieli – były to firmy: APENA, INDUKTA, BELOS. Były też jednostki energetyki zawodowej – usamodzielnione po 1989 r. - w postaci Zespołu Elektrociepłowni oraz Zakładu Energetycznego.

Zdaniem autora, czynniki, które zdecydowały o rozwoju targów energetycznych w ZIAD, to przede wszystkim:

1) znana wśród energetyków marka ZIAD jako ośrodka szkoleniowego energetyki,

2) dobry „zaczątek” dla organizacji targów w postaci zorganizowanych już pięciu edycji Giełdy – imprezy o charakterze bardzo zbliżonym do targów: oferowanie miejsca dla ekspozycji i – przede wszystkim – kompetentni zwiedzający.

Nie mała jest też zasługa pracowników ZIAD-u, dla których organizacja targów była autentycznym i ambitnym wyzwaniem, a nie rutynową pracą i wypełnianiem obowiązków służbowych. Wyraźnie taką postawę odczuwali wystawcy, którzy wielokrotnie podkreślali pomocną postawę u pracowników ZIAD w stosunkach z wystawcą czy budowniczym stoisk, a także szybkie dostosowanie kwalifikacji do nowych obowiązków. Jeśli do tego dodamy urokliwe położenie, posiadanie hotelu - to nie mała, jak „na dobry początek”.

Te wymienione powyżej czynniki zauważyli producenci urządzeń i aparatury dla energetyki. Szybko skonstatowali, że bielskie Giełdy, zatytułowane „nowoczesna technika w energetyce”, odwiedza wielu specjalistów energetyki i że może to być dobra okazja do przekazania im informacji o swoim istnieniu i oferowanych produktach.

Od 1996 r. osobą odpowiedzialną za organizację Giełdy został Ryszard Migdalski - zastępca dyrektora ds. marketingu w ZIAD. Stał on na czele Komitetu Programowego, do którego zaprosił przedstawicieli Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, Izby Gospodarczej Energetyki i Ochrony Środowiska oraz energetyki zawodowej, jak Polskich Sieci Elektroenergetycznych i zakładów energetycznych regionu śląskiego. W ostatnich latach - od czasu utworzenia Grupy TAURON Polska Energia S. A. - stała się ona Partnerem Strategicznym targów Energetab.

Głównym zadaniem Komitetu było zapewnienie odpowiedniego poziomu merytorycznego towarzyszących ekspozycji prezentacjom czy konferencjom oraz przychylności środowiska energetyków dla organizowanej imprezy, co przekładało się na udział w niej kluczowych osób z branży i ogólnie dobrą frekwencję. Komitet ten zaproponował zmianę nazwy wydarzenia z „Giełdy” na „Targi”, co odzwierciedlało zarówno kierunek dokonywanej się przemiany charakteru imprezy, jak i wskazywało na komercyjny charakter wydarzenia.

Zorganizowane w 1997 r. targi oznaczone kolejnym numerem 10 i potraktowane jako jubile-

uszowe, zgromadziły już 215 wystawców, zdecydowanie też wzrosła liczba zwiedzających targi, w tym uczestników seminariów. Nazwę ENERGETAB będącą akronimem zwrotu „Energetyczne Targi Bielskie” przyjęto w roku 1998. Do ZIAD Bielsko-Biała jako organizatora targów ENERGETAB co roku zgłaszała się coraz większa liczba producentów i dostawców urządzeń, zainteresowanych uczestnictwem w targach. Szybkiemu rozwojowi targów w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych towarzyszył znaczący przyrost liczby wystawców, w tym także firm zagranicznych, a zwłaszcza znanych międzynarodowych koncernów.

Wymagało to stopniowej rozbudowy infrastruktury targowej: dostawiania kolejnych hal namiotowych, doprowadzenia do nich energii elektrycznej, wody i kanalizacji oraz sieci telekomunikacyjnej i internetu, a także rozbudowy dróg komunikacyjnych i terenów umożliwiających parkowanie samochodów.

Przełomowym momentem dla dalszego rozwoju targów była decyzja Prezydenta Miasta Bielsko-Biała – Jacka Krywulca o podjęciu budowy hali wielofunkcyjnej i jej sfinansowaniu – także z udziałem środków z UE. Hala ta została oddana do użytkowania w 2010 r. i dała nowy impuls do rozwoju targów ENERGETAB.

Niemniej, zdecydowana większość stoisk jest nadal lokowana w kilkunastu halach namiotowych o powierzchniach od 1 do 2 tys. m² oraz tzw. terenach plenerowych – o łącznej powierzchni ok. 4 ha. Na terenie ZIAD i w jego pobliżu rozlokowane są tereny parkingowe (w części wyasfaltowane, a w części tylko utwardzone tereny zielone) o łącznej pojemności przekraczającej 3 tys. pojazdów.

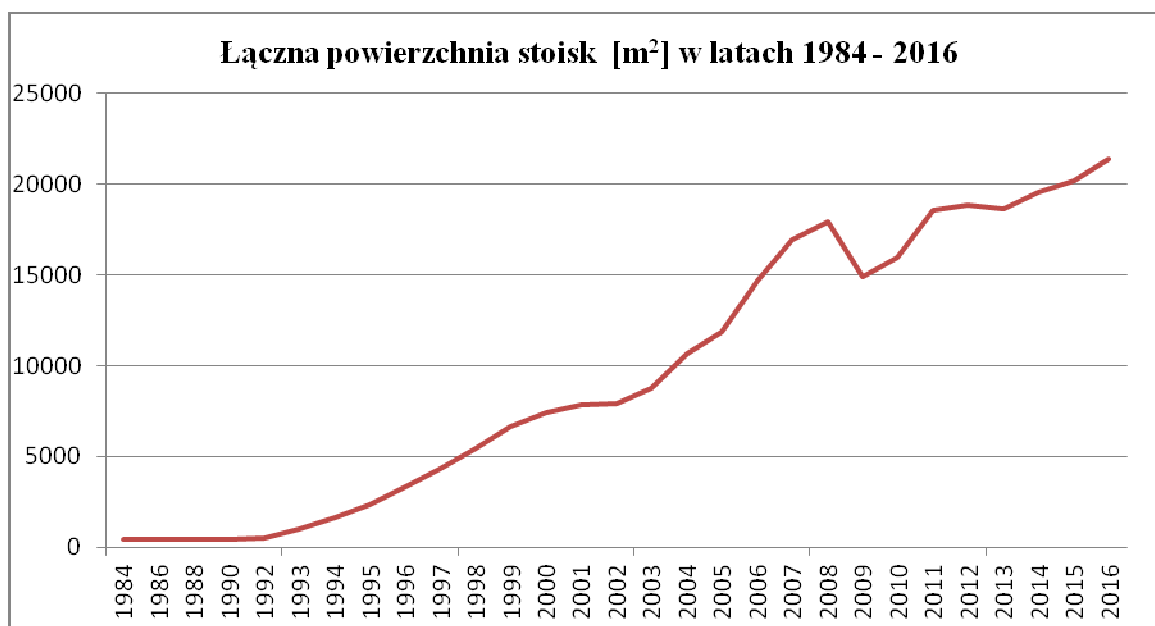
Nadto, dzięki rozbudowie dróg w Bielsku – Białej i w rejonie ZIAD organizacja dużych imprez przestała być uciążliwa dla mieszkańców okolicy ZIAD.

Zakres branżowy targów ENERGETAB jest dosyć obszerny i w zasadzie niezmienny. Opisuje go skorowidz branżowy, zawierający 11 głównych grup towarów i usług, publikowany każdego roku w katalogu targowym i służący do szybkiego odszukania wystawcy za pomocą przyporządkowanego jemu rodzajowi oferowanych produktów czy usług. Można tutaj wyróżnić: urządzenia i aparaturę służącą do wytwarzania, przesyłu i rozdziału energii elektrycznej - zarówno niskiego jak i wysokiego napięcia, aparaturę kontrolno – pomiarową, elektrotechniczne i elektroniczne materiały, konstrukcje,

systemy oświetleniowe, itp. Co roku wzrasta liczba prezentowanych elementów i aparatury związanej ze stosowaniem odnawialnych źródeł energii oraz służących poprawie efektywności energetycznej produkcji i użytkowania energii. Dobrym pomysłem marketingowym służącym promocji produktów prezentowanych na targach jest konkurs na „szczególnie wyróżniający się produkt” prezentowany na targach ENERGETAB. Tym, co wyróżnia ten konkurs są prestiżowe wyróżnienia. Prestiż ten wynika po pierwsze ze znaczenia fundatorów tych wyróżnień, wśród których są: Ministerstwo Energii (wcześniej Ministerstwo Przemysłu i Handlu, następnie Ministerstwo Gospodarki, itd.), znaczące firmy energetyczne, jak Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., czy PGE Energia Odnawialna S.A., jak też ważne stowarzyszenia czy izby branżowe: Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska, Polska Izba Gospodarcza Elektrotechniki, czy Polskie Stowarzyszenie Elektroinstalacyjne. Istotnie różni się to od wyróżnień występujących na innych targach, które zazwyczaj są związane z nazwą danej organizacji targowej, np. medale MTP. Występowanie tak poważanych fundatorów wymaga bardzo odpowiedzialnego i obiektywnego podejmowania decyzji przez Komisję Konkursową. Składa się ona zazwyczaj z około 10 ekspertów proponowanych przez poszczególnych fundatorów, którzy podejmują decyzje

po wielodniowych analizach i obradach. Przez pierwsze 15 lat Komisji Konkursowej przewodniczył prof. Wiesław Seruga, długoletni dyrektor Instytutu Elektrotechniki w Warszawie. W latach 2009 - 2013 Komisji Konkursowej przewodniczył mgr inż. Tomasz Kołakowski, pełniący przez wiele lat kierownicze stanowiska w energetyce zawodowej (w ZEOPd, PSE SA), a później będący redaktorem naczelnym bardzo zasłużonego dla rozwoju energetyki miesięcznika „Energetyka”. Od 2014 r. Komisji Konkursowej przewodniczy prof. Jacek Wańkiewicz, do niedawna - dyrektor Instytutu Energetyki w Warszawie.

Wyjątkową rolę we wspieraniu polskich konstruktorów i producentów na targach spełniają wyróżnienia im. Kazimierza Szpotańskiego fundowane przez jego syna – Jacka Szpotańskiego, wielokrotnego Prezesa SEP. Początkowo były to puchary, a od 2002 r. przyjęły one postać „Złotego Lwa”. Na poniższym wykresie ukazano wzrost całkowitej powierzchni zajętej pod stoiska wystawców w poszczególnych latach organizowania targów. Zmniejszenie wielkości wynajętej powierzchni w 2009 r. było spowodowane jej ograniczeniem wynikającym z trwającej w tym czasie budowy wielofunkcyjnej hali.

Rys. 1. Wielkość wynajętej powierzchni pod stoiska targowe w latach 1984 -2016

Fot. 1. Widok na teren targów ENERGETAB 2016 z lotu ptaka

Autor: VCanal

Wynika to z nasycenia zainteresowania wystawców udziałem w targach, jak i wykorzystaniem całej dostępnej powierzchni targowej w ZIAD. Co prawda, co roku kilkanaście firm nie znajduje miejsca na targach w Bielsku-Białej, ale powiększenie terenów ekspozycyjnych w ZIAD wymagałoby dużych inwestycji, którym raczej nie towarzyszyłby jednak odpowiedni przyrost liczby wystawców. Targi Energetab mają w swojej nazwie określenie „międzynarodowe” i ma to swoje uzasadnienie zarówno w liczbie wystawców spoza Polski (np. 88 z 18 krajów w 2016 r.), jak też w dużej liczbie wystawiających się firm międzynarodowych (posiadających swoje zakłady produkcyjne zarówno w Polsce, jak i w wielu innych krajach), np. ABB, Schneider, itp.

Także wśród zwiedzających spotyka się znaczącą liczbę obcokrajowców - głównie z krajów ościennych, ale także z pozostałych krajów Europy, a nawet Azji czy Afryki.

Osiągane wielkości: zarówno wynajętej powierzchni jak i liczby wystawców, plasują targi ENERGETAB na pierwszym miejscu wśród targów tej branży organizowanych w Polsce i w krajach Europy Środkowej. Porównywane są tutaj dane tylko targów poddających się audytowi (np. przez CENTREX - Międzynarodowy Związek Statystyk Targowych Europy Środkowowschodniej) i uznawanych przez Polskie Stowarzyszenie Przemysłu Targowego czy międzynarodowe stowarzyszenia, jak UFI czy AUMA.

Niewątpliwie Targi ENERGETAB stanowią pewien ewenement na polskim rynku targowym, gdyż nie są organizowane przez firmę

specjalizującą się w organizacji targów i nie są zlokalizowane na terenach stricte przeznaczonych na ich organizację. Jak widać na wyżej zamieszczonym zdjęciu - poza wielofunkcyjną halą użytą od 2010 r. stoiska są lokalizowane w obszernych halach namiotowych, stawianych każdego roku na nowo, jak i na terenach „plenerowych”, na których zazwyczaj sami wystawcy stawiają własne konstrukcje ekspozycyjne lub duże eksponaty (np. specjalizowane pojazdy, słupy energetyczne, agregaty prądotwórcze, itp.)

Mimo, iż stanowi to pewien problem techniczno – organizacyjny dla ZIAD-u jako organizatora oraz uzależnia w pewnym stopniu warunki przebiegu targów od panującej pogody, to jednak większość wystawców w corocznych anonimowych ankietach oświadcza, że na pewno zechcą ponownie się wystawić w następnym roku. Doskonale tę tendencję potwierdzają oficjalne statystyki [3] oraz wielkie rzesze zwiedzających każdego roku targi ENERGETAB.

Wydaje się, że mimo rozwoju technik medialnych, w tym internetu, targi w klasycznej postaci nic nie straciły ze swej atrakcyjności. Działalność biznesowa nadal nie może się obejść bez żywego, bezpośredniego komunikowania się ludzi. Mam nadzieję, że efekty biznesowych spotkań „twarzą w twarz” w pięknych okolicach Podbeskidzia jeszcze długo przyciągać będą kolejne rzesze producentów wyrafinowanych, innowacyjnych urządzeń i technologii oraz potrzebujących ich energetyków.

Literatura

- [1]. ENERGETAB – srebrny jubileusz wystawienniczy „Nowoczesnej techniki w energetyce” – opracowanie: Jan Zgaiński, Ryszard Migdalski – wydawca: ZIAD Bielsko-Biała SA, 2012.
- [2]. 40-lat ZIAD Bielsko-Biała SA – wydawnictwo jubileuszowe – opracowanie Ryszard Migdalski, Wydawca: ZIAD Bielsko-Biała SA, 2014.
- [3]. Targi w Polsce – Raporty Polskiej Izby Przemysłu Targowego wydawane co roku w latach od 2009 – 2015 a także na stronie: www.polfair.pl

Autor

Mgr inż. Ryszard Migdalski
Dyrektor ds. Targów i Szkolenia
ZIAD Bielsko-Biała SA
ul. Al. Armii Krajowej 220
43-316 Bielsko-Biała
r.migdalski@ziad.bielsko.pl
Wiceprezes Oddziału Bielsko-Bialskiego SEP